

Kumbh Mela

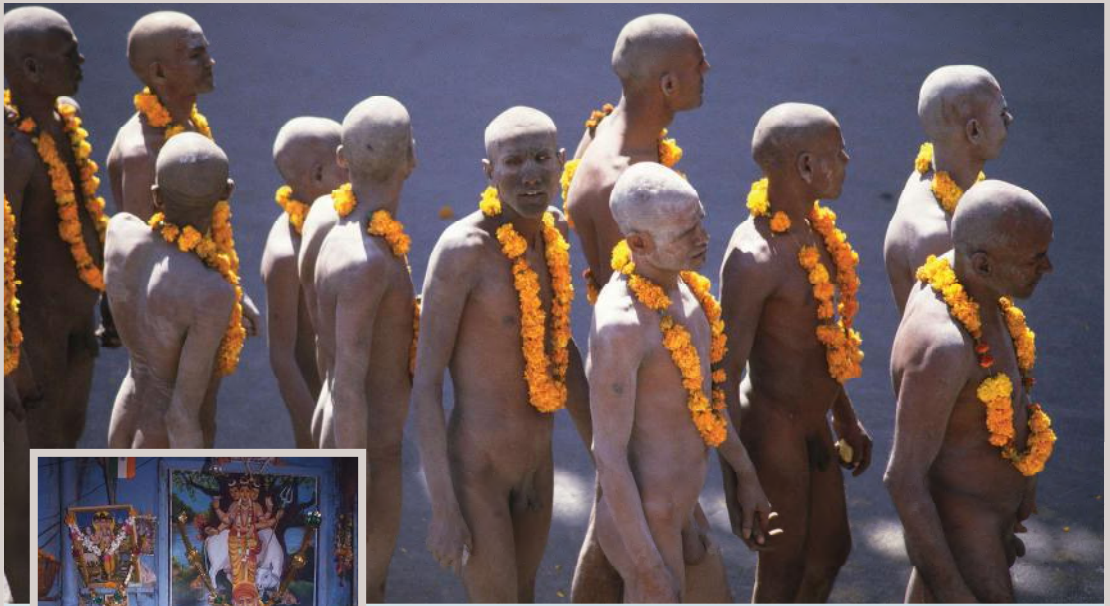
het grote bad in de Ganges

Reisjournalist en fotograaf Annelies Rigter bezocht het festival Kumbh Mela in Hardwar (India) en raakte gefascineerd door deze massale uiting van een oude traditie.

Boven: Nieuwe geïnitieerde Saddhu's op weg naar de Ganges voor het nemen van het rituele bad. Bij hun initiatie worden de Saddhu's volledig kaalgeschoren. Daarna knippen en scheren ze zich nooit meer. Onder: Hardwar, een van de vier stadjes waar de Kumbh Mela plaatsvindt. Hier nemen pelgrims en heilige mannen een ritueel, zuiverend bad. Links: Een bloemenverkoper met posters van de Hindoe-god Shiva en zijn gemalin Parvati.

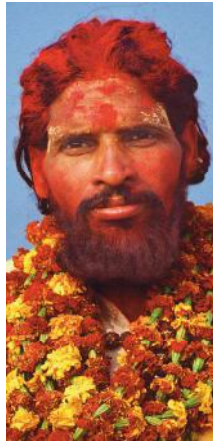

Iedere twaalf jaar wordt in een van de vier heilige Hindoe plaatsen in India het Kumbh Mela festival gevierd: Allahabad, Nasik, Ujjain en Hardwar. Het is het festival der festivals, dat een van de spectaculairste en kleurrijkste op aarde is. Op reclameborden wordt al maandenlang van tevoren in alle grote steden geadverteerd met de tekst: *'Kumbh Mela, the greatest show on earth'*, alsof het een circus betreft. En zo zien veel Indiërs dit festival ook: als een feestelijke gelegenheid voor miljoenen Hindoes tot kwijtschelding van hun zonden in een ritueel vol kleurige processies en tentoongestelde heiligheid. Kortom, een groots spektakel, waarvan de spirituele waarde echter door sommigen in twijfel wordt getrokken. Het festival duurt bijna drie maanden en het trekt miljoenen pelgrims aan uit alle delen van India, die een ritueel bad in de rivier de Ganges willen nemen en Darshan (zegening) van de Saddhu's willen ontvangen. Vooral op de astrologisch 'gunstige' dagen vindt een massale onderdompeling plaats in de Ganges teneinde lichaam en geest te zuiveren.

De metamorfose van Hardwar

Hardwar is een van de heilige plaatsen van India en ligt in het noordoosten van India aan de rivier de Ganges omgeven door de Savalik heuvels. Als ik aankom is het een klein rustig plaatsje. In de daaropvolgende week zie ik echter miljoenen pelgrims binnenstromen, die langzaam de oevers van de Ganges bevolken, wat de Indiase autoriteiten dwingt tot het opzetten van een immense organisatie, om te voorkomen dat er een chaos zal ontstaan. Ze bouwen kilometerslange tenten langs de oevers van de Ganges als gratis onderdak voor de pelgrims, op tientallen plekken wordt gratis voedsel verstrekt, extra bruggen en wegen worden aangelegd en het hele stadje krijgt eenrichting loopverkeer. Auto's, fietsen e.d. worden verbannen en de pelgrims lopen tiental-

De Kumbh Mela: een ritueel vol kleurige processies en getoonde heiligheid

len kilometers met hun bagage op de rug. Alcohol en vlees zijn streng verboden. Veel pelgrims komen barrevoets aan, omdat dit traditioneel de wijze is waarom men een pelgrimsoord bezoekt. Ze dragen jute zakken op hun hoofd met beddengoed en een of twee koperen potten voor hun eten. Hoewel veel pelgrims arm zijn, zijn ze op het moment dat ze in Hardwar aankomen spiritueel rijk en tevreden: ze hebben het dan toch een keer mee kunnen maken.

Uit alle delen van India

De pelgrims komen uit heel India. Er zijn lichtgetinte Kasjmiri's, stevig gebouwde Punjabis, korte stevige Maharastrians, grote, met tulband getooide Rajastansi's, mensen met Mongoolse trekken uit de bergen, donkere Zuid-Indiërs en vele, vele anderen, van de moderne upper-class van Mumbai tot pelgrims uit de kleinste dorpjes in de meest afgelegen regionen van India. Enkelen van hen zijn maanden onderweg geweest, hitte, stof, ziekte en honger trotserend. Ze komen uit overvolle bussen en treinen, of rijden mee op vrachtauto's. Het is ongelooflijk hoe zelfs ouderen en zwakkeren het aandurven om een dergelijke reis te maken en zich in zo'n massa te storten.

Zegeningen van de Saddhu's

De pelgrims komen naar de Kumbh Mela met als doel de vergeving van hun zonden, door een bad te nemen in de Ganges en voor Darshan door middel van het spiritueel contact met de Saddhu's. Ze willen ook hun zegeningen ontvangen in ruil voor wat geld, noten en fruit.

Saddhu's zijn hindoeïstische asceten. Zij zijn volledig toegewijd aan het behalen van spirituele bevrijding door meditatie. Deze asceten hebben hun tenten overal door de stad verspreid opgesteld. Ze

zitten uren bij elkaar om een vuur, doen rituelen en mediteren, zingen of koken. De oorspronkelijke levensstijl van de Saddhu's is gericht op verzaking van het materiële en het seksuele en is gericht op het innerlijk bewustzijn, op zoek naar het hogere. Velen van hen zijn naakt, omdat ze zich ook van hun kleding ontdoen. Ze zien er vaak uit als wilden, met haar dat lang aaneengekleefd zit door jarenlange, natuurlijke groei, zonder het te knippen. Hun lichamen zijn bedekt met as, wat een surrealistisch effect heeft. Ook in de winter dragen ze slechts een lendendoek. Deze asceten willen een voorbeeld zijn voor anderen. Vaak leven ze ook in afgelegen grotten en wouden en mediteren daar alleen. Anderen echter wonen bij elkaar in kampen en hebben een leider: een Mahant of Guru.

Performers

Veel van deze asceten kastijden zich op de meest vreemde wijze. Een van de Saddhu's staat al jarenlang zonder ooit te gaan zitten met een opgeheven arm, voorover geleund op een soort schommel. Een ander ligt dag en nacht bewegingloos op een bed van stekelige doornen. Lange haren vallen als een deken om hem heen en hij knippert zelfs niet met zijn ogen. Anderen staan urenlang op hun hoofd. Al deze 'performers' hebben een doek op de grond naast zich om geld te ontvangen en zelfs de armste pelgrim geeft een klein beetje in de hoop dat de Saddhu dankzij het offer ook hem zal zegenen.

Scepsis

De Saddhu's (4 miljoen in totaal) nemen op dit moment een vreemde positie in de Indiase maatschappij in. Oorspronkelijk presenteerden zij de oude wijsheid van India; vroeger waren zij als zodanig heel belangrijk. Zij waren de denkers van de maatschappij. Zij dachten na over sociale en politieke problemen en probeerden

De aanwezigheid van de miljoenen pelgrims is een wonderlijke gebeurtenis

daarvoor oplossingen te geven, uitsluitend vanuit hun objectieve, onafhankelijke spirituele positie.

Nu luistert er niemand meer naar de Saddhu's. Sceptici zien de Saddhu's als 'escapisten' van de verantwoordelijkheden van het dagelijkse leven en wijzen op de luxe en bezadigdheid waarop veel Saddhu's leven en de manier waarop zij de pelgrims van hun laatste centen 'beroven'. Anderen geven de regering en het opkomend materialisme de schuld van de 'degeneratie' van de Saddhu's. Een feit is inderdaad dat velen van de Saddhu's 'fake' zijn.

Toch heb ik ook bijzondere asceten ontmoet, die een diepe indruk op mij hebben achtergelaten.

Afgezien van de werkelijk schilderachtige, surrealistische taferelen die ik overal tegenkom, is ook de aanwezigheid van de miljoenen pelgrims een wonderlijke gebeurtenis. De blijheid, devotie, rust en tevredenheid die deze mensen uitstralen, ontroeren mij. Het is indrukwekkend om mee te maken dat zo velen wekenlang in vrede bij elkaar zitten, samen zingen, mediteren en voedsel en dranken delen.

Zuivering door moeder Ganges

Het geluk van de vele pelgrims wordt weerspiegeld in de woorden van een oude vrouw uit Calcutta, die naast mij zit tijdens Aarti, een ceremoniële plechtigheid aan de Ganges bij zonsondergang. Ze vertelt mij: *'Dit is de meest bijzondere reis in mijn leven. Mijn hele leven heb ik gedroomd van het baden in moeder Ganges water. Hier wil ik sterven en mijn as laten uitstrooien in de heilige rivier.'* Ze trekt haar oude saree uit, neemt een bad in het koude water en haalt uit haar tas een nieuwe witte saree en wikkelt deze om zich heen, waarmee ze haar zuivere staat van zijn wil symboliseren. Zo gaan miljoenen pelgrims het water in, nat tot op de huid, huiverend en trillend van het koude water, maar gelouterd.

Pelgrims tijdens Aartri, de avondceremonie bij zonsondergang waarbij vuur een belangrijke rol speelt.

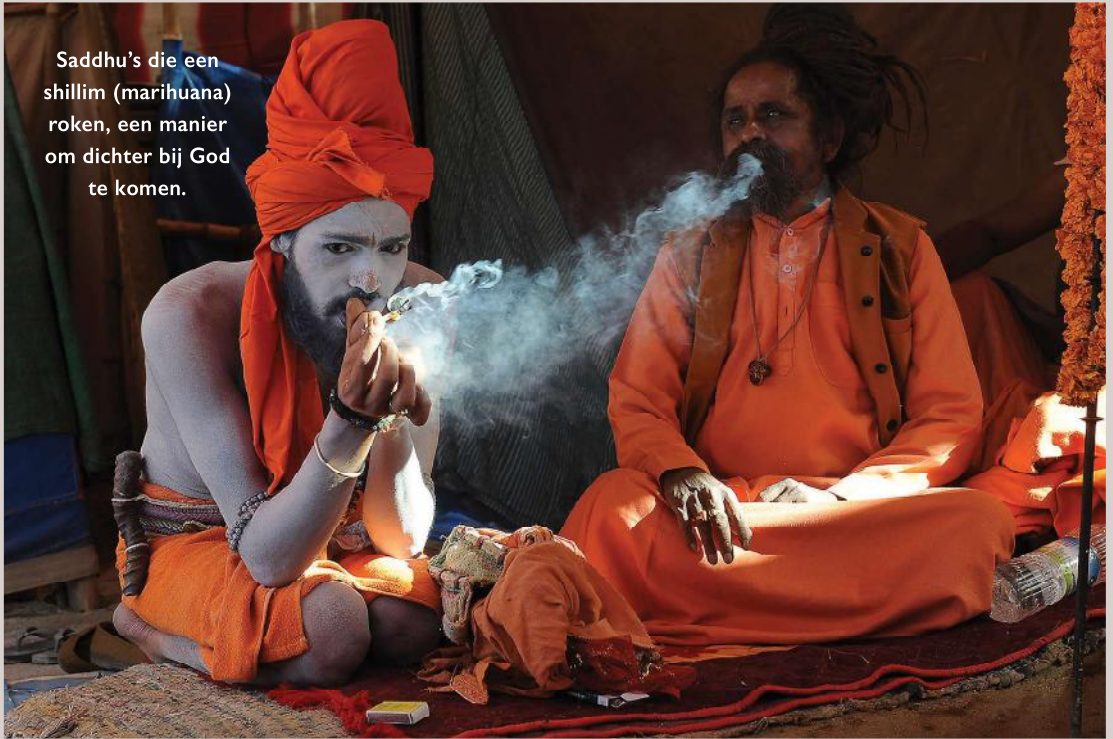

De met as bedekte Saddhu's zien er vaak uit als wilden

Saddhu's die een
shillim (marihuana)
roken, een manier
om dichterbij God
te komen.

De Kumbh Mela bestaat al van ruim voor het
begin van onze jaartelling

De geschiedenis van de Kumbh Mela

Historisch gezien bestaat de Kumbh Mela sinds de komst van de Arijans aan de oevers van de Ganges tussen 1700 en 1200 v.Chr. De rivier de Ganges trok hen naar haar oevers en zij noemden de rivier Sursari, de rivier van de goden. Zij vestigden zich aan weerszijden van de rivier en begonnen er landbouw te bedrijven en bouwden dorpen. De rivier werd de 'moeder' tot wie de mensen baden voor een goed bestaan. Haar water werd gezien als even belangrijk als de voedingskwaliteiten van moedermelk. Men begon zich daarom in groten getale te verzamelen om de Ganges te aanbidden en tevens was het een manier voor Hindoe-priesters om het geloof te belijden, te versterken en lessen te geven over de inhoud van het geloof. Een van deze grote bijeenkomsten was en is de Kumbh Mela

De mythe van de vier heilige plaatsen

Er wordt ook een mythe in stand gehouden, die vertelt dat Jayant, de zoon van Indra, de koning van de goden, bescherming zocht tegen demonen. Jayant had een kruik bij zich met een levenselixer, dat de demonen graag wilden hebben. Tijdens zijn vlucht verloor hij vier druppels van deze kostbare nectar, die terecht kwamen op vier plaatsen in India: Allahabad, Nasik, Ujjain en Hardwar, die daarom nu vier heilige plaatsen voor de Hindoes zijn. Het gevecht tussen de demonen en Jayant duurde twaalf dagen en omdat één dag voor de goden één jaar voor de sterfelijke betekent, wordt de Kumbh Mela eens in de twaalf jaar wisselend in een van de vier plaatsen gehouden.

Ook gelooft men dat op dagen dat de zon, maan en sterren een bepaalde stand innemen, die astrologisch gunstig is, er bepaalde kosmische gebeurtenissen

Alles en iedereen is even uitbundig, kleurig en onstuimig

herhaald worden, zoals het vallen van het kostbare levenselixer op aarde. Daarom trekken asceten van verschillende oordes en sekten op die astrologische belangrijke baddagen tussen de nieuwe en de volle maan naar de rivier.

De belangrijkste baddag

Astrologisch gezien is er één hele belangrijke baddag. Op die dag komen alle pelgrims en Saddhu's, Mahants en Guru's naar de Ganges om te baden. Die dag zie ik een wonderlijke processie van meer dan tien kilometer aan mij voorbijtrekken van heilige mannen op weg naar de rivier.

Eerst zijn er de Naga's (naakte Saddhu's), waarvan hele rijen voorruit lopen met zwaarden en zich een weg door de menigte banen door gevaarlijk met hun zwaarden te zwaaien, waarbij ze zelfs hier en daar pelgrims verwonden.

Daarachter volgen de met as ingesmeerde Naga's te paard, vervolgens de vaandel dragers, de gedistingeerde Mahants (Saddhu meesters) en Guru's, die in met bloemen bedolven draagstoelen zitten. Achter hen op de wagen staan toegewijden, die hen koelte toewuiven met enorme veren en een gekleurde parasol boven hun hoofd houden. Enkelen van de Mahants worden zelfs gedragen in zilveren rijtuigen en draagkarren, waarin tempeltjes met afbeeldingen van goden en idolen worden meegedragen. Ze worden begeleid door uitzinnige Saddhu's die hun drietand en zwaarden heen en weer zwaaien om extatische pelgrims op afstand te houden.

Aan de kant staan kleurig geklede ordebewakers, die op hun beurt de Saddhu's weer in bedwang houden, omdat ze ook elkaar soms te lijf gaan. Daartussen lopen muziekgroepen en hoorndragers in nog overgebleven Engelse kostuums. Alles is even uitbundig, kleurig en onstuimig. Dan volgt er een lange rij naakte Saddhu's, hand in hand en allemaal op